

Human Rights

) विद्यार्थीहरूले सकेसम्म आफ्नै शब्दमा उत्तर दिनुपर्नेछ । दायाँ किनारामा दिइएको अङ्कले पूर्णाङ्क जनाउँदछ ।

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable. The figures in the margin indicate full marks.

Time: 3 hrs.

Full Marks: 100

समूह 'क' (Group 'A')

(विस्तृत उत्तरात्मक प्रश्न/ Long answer question)

कुनै तीन प्रश्नको उत्तर दिनुहोस् । (Attempt any three questions.) $3 \times 10 = 30$

- नागरिक तथा राजनैतिक अधिकारहरूबारे वर्णन गर्नुहोस् ।
Explain the civil and political rights.
- मानव अधिकारका सिद्धान्तहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
Mention the principles of human rights.
- नेपाल राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगका काम कर्तव्यहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
Mention the rights and duties of National Human Rights Commission of Nepal.
- महिलाका मानव अधिकारहरू वर्णन गर्नुहोस् ।
Explain the human rights of woman.

समूह 'ख' (Group 'B')

(संक्षिप्त उत्तरात्मक प्रश्नहरू/ Short answer questions)

कुनै आठ प्रश्नको उत्तर दिनुहोस् । (Attempt any eight questions.) $8 \times 5 = 40$

- आर्थिक, सामाजिक तथा सांस्कृतिक अधिकारहरू वर्णन गर्नुहोस् ।
Describe economic, social and cultural rights.
- मानवीय कानूनको परिभाषा दिनुहोस् । (Define humanitarian law.)
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिका अधिकारहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
Mention the rights of the person with disability.
- राष्ट्रिय दलित आयोगको परिचय दिनुहोस् ।
Write an introduction of National Dalit Commission.
- महिला आयोगका काम, कर्तव्य र अधिकार उल्लेख गर्नुहोस् ।

क्रमशः (Contd...)

Mention the functions, duties and powers of National Women's Commission.

- मानव अधिकारको उल्लङ्घनमा के कस्ता संवैधानिक उपचारहरू उपलब्ध छन् ? वर्णन गर्नुहोस् ।

What are the constitutional remedies in violation of human rights ? Explain.

- मानव अधिकार संरक्षणमा सर्वोच्च अदालतको भूमिका उल्लेख गर्नुहोस् ।
State the role of supreme court in protection of human rights.
- मानव अधिकारका पुस्ताहरू वर्णन गर्नुहोस् ।
Describe the generations of human rights.
- मानव अधिकार कार्यान्वयनमा प्रशासकीय निकायको भूमिका वर्णन गर्नुहोस् ।
Explain the role of administrative bodies in enforcement of human rights.
- नेपालमा मानव अधिकार संरक्षणको अवस्था उल्लेख गर्नुहोस् ।
Mention the situation of human rights protection in Nepal.

समूह 'ग' (Group 'C')

(अति संक्षिप्त उत्तरात्मक प्रश्नहरू/ Very short answer questions)

- कुनै पन्ध्रको छोटो टिप्पणी लेख्नुहोस् । (Write short notes on any fifteen.) $15 \times 2 = 30$
 - मुस्लिम आयोग (Muslim commission)
 - संयुक्त राष्ट्र संधीय वडापत्र (UN charter)
 - विकास सम्बन्धी अधिकार (Development right)
 - आदिवासीका अधिकारहरू (Rights of indigenous group)
 - युद्ध अपराध (War crime)
 - बाल अधिकार महा-सन्धी (Child right convention)
 - जेष्ठ नागरिकका अधिकार (Rights of senior citizen)
 - जातीय भेदभाव (Racial discrimination)
 - न्यायिक उपचार (Judicial remedies)
 - मानव अधिकार (Human rights)
 - मधेशीहरूको अधिकार (Rights of Madheshi)
 - मानवता विरुद्धको अपराध (Crime against)
 - थारुहरूको अधिकार (Rights of Tharu)
 - समावेशी अधिकार (Inclusive right)
 - अन्तर्राष्ट्रिय फौजदारी अदालत (International criminal court)
 - यातना विरुद्धको अधिकार (Right against torture)
 - वातावरणीय अधिकार (Environmental right)